

Вікторія Бондаренко,

канд. наук із соц. комунікацій, ст. наук. співроб.,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

МОБІЛЬНІ ЗАСТОСУНКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ У СОЦІОКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЯХ: МОЖЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК

У статті досліджено вплив індивідуальних мобільних пристроїв на обслуговування інформаційними ресурсами, окреслено можливості розширення інформаційних послуг за їх допомогою. Розглянуто сучасний стан та розвиток мобільних застосунків як одного із сучасних засобів комунікації. Проаналізовано особливості та специфіку використання мобільних застосунків як перспективного та дієвого інструменту поширення й популяризації соціокультурних інформаційних ресурсів.

Ключові слова: мобільні застосунки, інформаційні ресурси, інноваційні мобільні технології, Інтернет, комунікація, соціокультурна комунікація, Україна.

Беззаперчним на сьогодні є твердження про те, що інноваційні технології сучасного суспільства відіграють важливу роль у соціокультурній комунікації, створюють нові способи поширення інформації та доступу до інформаційних ресурсів. Зокрема, актуальними та дієвими інструментами сучасної комунікації суб'єктів інформаційних обмінів є мобільні технології (під якими розуміємо технології, що дають змогу своїм власникам вільно пересуватися і одночасно використовувати ці технології – мобільні пристрої, мобільні застосунки, мобільні веб-сайти).

Відбувається формування користувачів нового типу – «мобільних» користувачів інформації. Невід'ємною складовою їхнього життя, одним із провідних засобів комунікації стали мобільні пристрої, зокрема смартфони, електронні рідери, планшети, доступні проектори, флеш-накопичувачі, які можуть використовуватись як для якісного ведення бізнесу, навчання, так і для широкого суспільного інформування.

З тотальним поширенням індивідуальних мобільних пристроїв спостерігається тенденція до адаптації до них обслуговування інформаційними ресурсами, яке стає більш компактним, вузько спрямованим та інтерактивним. На сьогодні вже нема такої сфери суспільної діяльності, на яку «мобілізація» не справляла би впливу.

У цьому контексті актуальним видається дослідження сучасного стану та розвитку мобільних застосунків (комп'ютерних програм, створених спеціально для використання на мобільному телефоні, смартфоні чи комунікаторі, які призначені для виконання того чи іншого завдання) як одного з інструментів сучасних комунікацій, зокрема, поширення та популяризації наукових і соціокультурних інформаційних ресурсів, чому й присвячена пропонувана стаття. Актуальність такого дослідження підтверджується, з одного боку, постійним зростанням кількості користувачів мобільних пристроїв, з іншого – початком наукового осмислення використання мобільних застосунків у різних галузях науковцями та дослідниками. Так, за оцінками AppAnnie, ринок мобільних застосунків очікує значне зростання – із 70 млрд дол. у 2015 р. до 189 млрд дол. у 2020 р. Користувачі проводитимуть у мобільних застосунках на 114% більше часу до 2020 р.

У звіті дослідницької компанії AppAnnie також вказується на те, що користувачі все більше часу проводять у мобільних продуктах – це значення подвоїлося за останні два роки. Збільшується кількість встановлення додатків на смартфонах і планшетах – цей показник очікується на рівні 6,2 млрд до 2020 р. Ці два чинники зумовлюють стрімкий розвиток ринку застосунків [1].

Наукове середовище також активно долучилося до досліджень мобільних застосунків у різних сферах: від економічної, наукової, освітньої до соціокомунікаційної.

Так, Ю. Даник, Р. Гришук, О. Самчишин розглядають мобільні застосунки з точки зору активного впливу на рівень національної та інформаційної безпеки [2]. Вчені досліджують роль, сутність та зміст мобільних соціальних інтернет-сервісів, які вони визначають як дієвий засіб масової комунікації суб'єктів інформаційного обміну. Розкривають особливості їх застосування на сучасному етапі, вказують принципи відмінності, переваги та недоліки, а також визначають перспективи їх подальшого використання та розвитку.

О. Карпань досліджує перспективи використання мобільних застосунків для ЗМІ з метою перегляду українського медійного контенту за допомогою мобільних пристроїв [3].

Останнім часом активно досліджуються як зарубіжними, так і вітчизняними дослідниками питання мобільного маркетингу. Зокрема, як застосувати інструментарій мобільного маркетингу в різних сферах бізнесу та як за його допомогою компанії можуть підвищити впізнаваність бренду і лояльність споживачів, залучити клієнтів до комунікації з брендом, детально розглядали у своїх працях такі дослідники, як А. Майкл, Б. Солтер [4], Л. Бугаєв [5], Я. Федорак [6], В. Мазуренко, Н. Матвієнко [7].

Н. Ілляшенко та О. Савченко вивчають можливості застосування мобільних додатків на ринку B2 B (англ. Business to business). Дослідниками розглянуто поняття мобільних технологій та мобільних бізнес-застосунків, встановлено їхні переваги та недоліки. Досліджено проблеми і перспективи просування мобільних технологій в Україні, запропоновано комплексну програму просування мобільних технологій на ринку B2 B [8].

Використання мобільних застосунків в освіті розглядали у своїх дослідженнях Дж. Тракслер [9], В. Биков [10], І. Воротникова [11], Г. Скрипка [12], Р. Горбатюк, Ю. Тулашвілі [13] та ін.

Комплексно питання, пов'язані з наданням бібліотечних послуг на основі мобільних технологій, представлені в збірнику *M-libraries: Libraries on the Move to Provide Virtual Access* [14] (London), до якого увійшли статті, присвячені питанням використання можливостей мобільних бібліотек в обслуговуванні користувачів. Автори розглядають зміни, що відбулися в бібліотеках з поширенням мобільних технологій, досліджують використання мобільних комунікацій для розвитку бібліотечних послуг, вивчають технічні можливості та наслідки для культури, розглядають зарубіжний досвід інтеграції мобільних сервісів у бібліотечну систему обслуговування.

Питання використання мобільних технологій у бібліотечній діяльності досліджували також О. Волохін [15], І. Терещенко [16], Д. Самуйлик [17], В. Тлюстен, Ф. Тлюстен [18], Н. Редькіна [19] та ін.

Тим часом соціокомунікаційний аспект використання мобільних застосунків, як інструменту інтенсифікації залучення користувачів

до наукових та культурних ресурсів, заслуговує на окрему увагу. Отже, розвиток мобільних технологій розкриває широкі можливості для їх використання в гуманітарній сфері. Сучасні мобільні пристрої надають їхнім власникам певні функціональні можливості (робота в стільникових мережах різних стандартів з виходом в Інтернет; підтримка знімних носіїв інформації; підтримка кольорових дисплеїв; потужні мобільні процесори; велика тривалість роботи без перезарядки), яких цілком достатньо для повноцінної мобільної роботи в бізнесі, науці, освіті, соціокультурній сфері. Постійне розширення асортименту мобільних застосунків підвищує ефективність залучення потенційних партнерів, клієнтів, користувачів і відкриває нові можливості в процесі реалізації наукових досліджень та освітніх програм завдяки доступності використання, легкості транспортування мобільних пристроїв та можливості перегляду потрібної інформації у реальному часі.

На сьогодні тільки в одному магазині Google Play (дає змогу власникам пристроїв з мобільною операційною системою Android та іншими завантажувати та купувати різні застосунки, книги, фільми і музику) налічується 28 різних категорій мобільних застосунків. За даними сервісу мобільної аналітики AppAnnie, станом на 2015 р. магазин Google Play пропонував користувачам понад 1,5 млн застосунків, а кількість завантажень становила 200 млн [20]. Отже, можна зробити висновок про те, що мобільні застосунки де-факто стали одним із провідних засобів масової комунікації.

Зокрема, сьогодні активно використовуються мобільні застосунки в наукових, освітніх, просвітницьких, культурних сферах. Не залишилися поза процесом «мобілізації» бібліотеки та інші інформаційні структури. Використовуючи у своїй роботі мобільні застосунки, бібліотеки, як інформаційні центри та провідні агрегатори інформації, системно популяризують наукові, освітні та культурні ресурси. За допомогою мобільних технологій бібліотеки надають доступ користувачам як до своїх електронних каталогів, так і до тематичних колекцій.

Так, наприклад, застосунок Europeana Open Culture дає користувачам змогу досліджувати колекції зображень із кращих закладів культури у Європі. Користувач може переглядати, обмінюватися і завантажувати безкоштовно понад 350 тис. зображень з високою роздільною здатністю з чотирьох тем: мапи і плани, образи минулого, скарби мистецтва

і скарби природи. Застосунок також дає змогу прокоментувати зображення та ознайомитися з враженнями інших користувачів; додати зображення до вибраного, поділитися ним на Facebook, Twitter і Pinterest або створити свій власний віртуальний музей на теми, що становлять інтерес, залучаючи таким чином користувача до комунікаційного процесу.

Національна бібліотека Колумбії з метою поширення колумбійської культури, заохочування до читання та вивчення нових видавничих форматів розробила ряд мобільних застосунків. Зокрема, Ediciones Biblioteca Nacional містить інтерактивні книги колумбійської літератури; Eduardo Carranza – до 100-річчя від дня народження колумбійського поета; Mito – журнал, який сьогодні вважається віхою в інтелектуальному житті країни, містить аудіо- і фотоматеріали, докладний покажчик журналу, біографії співробітників та відгуки про публікації.

Національна бібліотека Швейцарії створила мобільний застосунок Schweiz. Nationalbibliothek, який надає доступ до цифрових колекцій книг, газет, журналів, веб-сайтів, плакатів та листівок, а також рукописів, листів, фотографій швейцарських авторів. Також цей застосунок інформує користувачів про нові бібліотечні події та виставки.

Таким чином, мобільні застосунки стали новою формою надання бібліотеками доступу до власних електронних ресурсів та колекцій, популяризації в такий спосіб найцінніших національних інформаційних ресурсів, культурної спадщини та сприяють залученню користувачів до активної участі в національному культурному дискурсі.

Слід зазначити, що нині спостерігається тенденція до кооперації між організаціями (як державними, так і приватними установами) соціокультурної сфери в процесі створення мобільних застосунків задля задоволення інформаційних потреб користувачів, залучення потенційних користувачів та підвищення рівня комунікації.

Так, застосунок OldMapsOnline спрощує доступ користувача до понад 250 тис. стародавніх мап XV–XX ст. з усього світу, що зберігаються в бібліотеках, архівах та інших установах культури, даючи таким чином змогу здійснювати «подорожі в часі» і досліджувати історичні мапи. Застосунок використовує онлайн-краудсорсинг для уточнення даних і локацій.

Застосунок SecondTake, який дає користувачу змогу сполучати історичні зображення з теперішнім видом вулиць, бере зображення

з публічних баз даних та підбирає їх відповідно до геолокації користувача, накладаючи на зображення з камери його смартфона. Користувачі можуть порівняти обидва зображення, поділитися ними або переглянути галерею зображень додатку [21].

Задля підвищення комунікаційної складової своєї діяльності та культурно-просвітницької місії провідні світові національні музеї використовують можливості сучасних мобільних технологій.

Так, Музей природознавства (Лондон) пропонує своїм відвідувачам завантажити застосунок Natural History Museum, який надає інформацію про всі експонати музею природничої історії; про поточні події; інтерактивні вікторини; пішохідні екскурсії тощо. Один з найбільших музеїв світу та головний музей Великобританії – Британський музей – пропонує мобільний застосунок British Museum Guide (рис. 1).

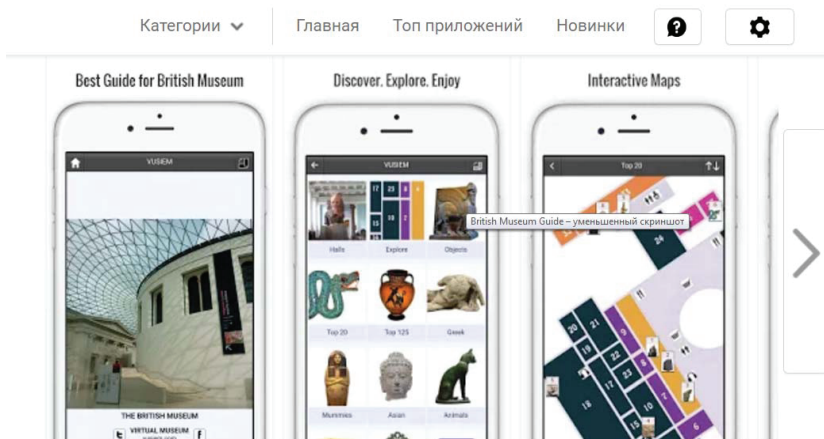

Рис. 1. Мобільний застосунок Британського музею British Museum Guide
Джерело: <https://play.google.com/store/apps/details?id=air.com.bm.london.vuseum&hl=ru>

Цей застосунок допоможе користувачеві відкрити для себе світ музею і насолоджуватися видатною колекцією. Застосунок містить таку

інформацію як: інтерактивна мапа всіх поверхів музею; віртуальна прогулянка кращими галереями; зображення об'єктів з високою роздільною здатністю; детальна історія ключових артефактів; інформація про точні події та заходи; пішохідні екскурсії тощо.

Віртуально «відвідати» один з найбільших музеїв світу – Лувр – можна за допомогою мобільного застосунку Louvre Guide (рис. 2).

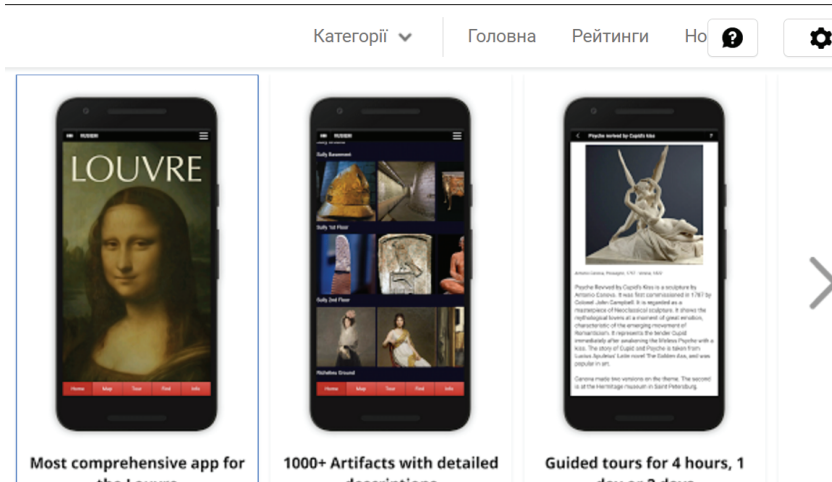

Рис. 2. Мобільний застосунок Лувру Louvre Guide

Джерело: <https://play.google.com/store/apps/details?id=air.com.lvr.paris.vusiem>

Застосунок містить: інтерактивну карту музею; всі представлені в музеї колекції з докладними описами англійською мовою; HD зображення об'єктів під різними кутами зору, щоб допомогти побачити всю глибину експоната; інформацію про Лувр, його історію та колекції.

Пропонує власний мобільний застосунок і один із провідних мистецьких музеїв Парижа, де зберігаються твори імпресіоністів, постімпресіоністів, а також твори представників Французької школи – Музей Оранжері. Цей застосунок (MuseedeL' Orangerie Guide) стане ідеальним партнером для користувачів, які планують відвідати музей (рис. 3).

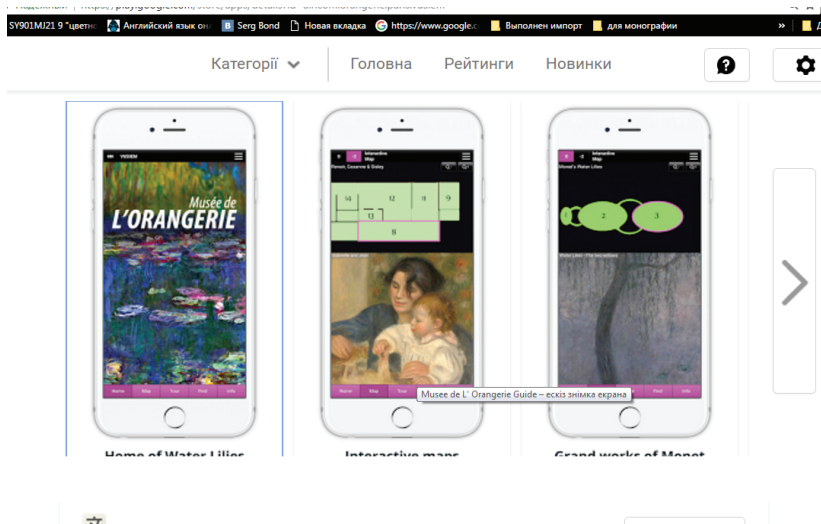

Рис. 3. Мобільний застосунок музею Оранжері (MuseedeL' Orangerie Guide)

Джерело: <https://play.google.com/store/apps/details?id=air.com.orangerie.paris>.

vusiem

Вартий уваги мобільний застосунок Museums of the World, який дає змогу ознайомитися з інформацією про тисячі музеїв, виставки та інші культурні події в усьому світі. Цей простий у використанні і професійно розроблений застосунок буде зручним помічником для туристів та шанувальників мистецтва і культури, а також для всіх тих, хто хоче отримувати потрібну інформацію миттєво у будь-який час та в будь-якому місці.

Користувач отримує можливість із переліку музеїв світу знайти музеї, виставки і події поруч з його місцем розташування на основі GPS, а також використовувати інформацію навігаційних карт, щоб знайти потрібний об'єкт. Опис будь-якого музею чи галереї містить усю необхідну інформацію. Додаток дає користувачеві змогу відзначати свої улюблені музеї, писати про них відгуки, додавати або редагувати інформацію про них [22].

Здійснити подорож старовинними замками України надає змогу застосунок «Замки України», який налічує інформацію про 111 замків

трьома мовами: українською, польською та англійською. Користувач може замовити маршрут подорожі пішки або автомобілем. Для завантаження маршруту і карти необхідна наявність GPS і підключення до Інтернету (рис. 4).

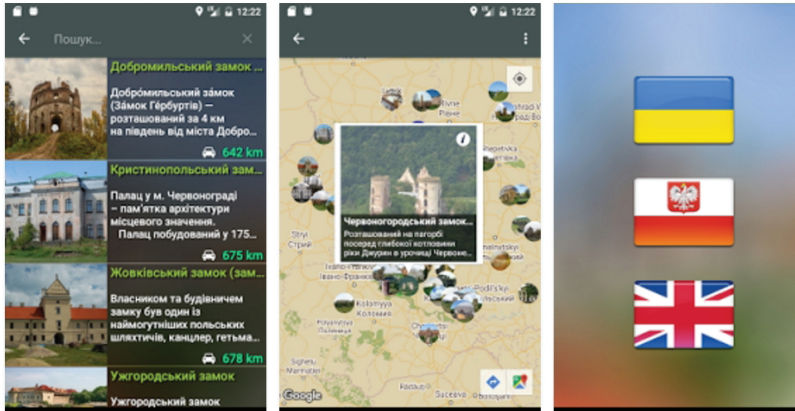

Рис.4. Додаток «Замки України»

Джерело: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ukrcastles>

Актуальним та дієвим є використання мобільних технологій для забезпечення соціокультурних запитів громадян з особливими потребами. Так, перспективним для використання видається застосунок «Музеї без бар'єрів», завдяки якому можна перевірити, які музейні заклади в Україні та Польщі готові приймати й обслуговувати відвідувачів з особливими потребами. Застосунок містить інформацію про понад 200 польських та понад 100 українських музеїв, зокрема щодо архітектурної та навчально-освітньої доступності кожного музею для людей з обмеженими можливостями. Доступний двома мовами – польською та українською. Широко представлено дидактичні матеріали і навчальні програми, спеціально приведені у відповідність із потребами людей з різними видами фізичних обмежень [23].

Застосунок VeWarned Dance створено українськими розробниками для людей з вадами слуху. Він дає змогу «відчувати» музику, перетворюючи

її у вібрації, спалахи і візуальний еквалайзер. Платформа BeWarned об'єднала чотири технічні асистенти для глухих:

- Sound Monitor – розв'язує проблему безпеки, визначаючи загрозливі звуки (крик, звук клаксона автомобіля, гавкіт собаки, сирена). У разі небезпеки застосунок попереджає користувача вібрацією і миготінням спалаху;

- Connect – допомагає людям із проблемним слухом у спілкуванні з оточуючими – він конвертує текст у мову і навпаки;

- Emergency Call – дає змогу користувачеві викликати близьких на допомогу, коли він перебуває у небезпечній ситуації;

- Dance – спроба допомогти відчувати музичні треки завдяки конвертації їх у вібрацію, світлові сигнали і пульсацію візуального еквалайзера [24].

Застосунок BeWarned Dance можна завантажити для iOS та для Android.

Таким чином, за допомогою розглянутих мобільних застосунків відбувається популяризація національного, світового історико-культурного надбання. Користувачі з різних куточків світу, особливо молодь, яка активно використовує цей комунікаційний інструмент, мають змогу доторкнутися до витворів мистецтва та інших пам'яток. Комунікація з використанням мобільних додатків стає тим соціальним стрижнем, за допомогою якого перетинаються, взаємодіють людські якості та культурні надбання.

Спостерігається зацікавленість у використанні мобільних застосунків як інструменту наукової комунікації. Так, відома наукометрична база даних EBSCO створила EBSCOhost, EBSCOeBooks, EBSCOaudiobooks – застосунки, які уможливають доступ до великої кількості різноманітних ліцензованих повнотекстових загальнодоступних власних баз даних та повнотекстових ресурсів від провідних постачальників інформації.

Зацікавить науковців та фахівців і додаток DynaMedMobile, що є ресурсом науково обґрунтованих клінічних досліджень, орієнтованим на вузько спеціалізоване застосування в медичній сфері. Зміст DynaMed постійно оновлюється, щоб відобразити систематичну ідентифікацію, оцінку й огляд останніх клінічних даних [25].

Нині спостерігається тенденція до створення мобільних застосунків для швидшого поширення в наукових колах нових ідей та думок,

посилення циркуляції наукової інформації та її популяризації. Так, ряд міжнародних наукових журналів створили власні застосунки. Серед них:

- «Рациональная Фармакотерапия в Кардиологии» – науково-практичний журнал, що видається для кардіологів і терапевтів та включений до переліку видань ВАК для публікації результатів дисертацій кандидата і доктора наук. Основний зміст журналу представлено оригінальними науковими статтями, науковими оглядами, лекціями, результатами аналізу клінічної практики;

- «Вестник ВГУИТ» – науковий журнал, який входить у міжнародні реферативні бази даних і системи цитування Web of Science, Scopus, Astrophysics Data System, PubMed, MathSciNet, zbMATH, Chemical Abstracts, Springer, Agris або GeoRef. Метою видання є забезпечення академічного співтовариства і промисловості актуальними новітніми розробками і дослідженнями;

- Communication Today – науковий журнал, який містить фахові наукові статті про ЗМІ, новітні засоби масової інформації, маркетинг і зв'язки із засобами масової інформації, нові тенденції в маркетингу, психологію та соціологію маркетингових комунікацій тощо. Журнал індексується в базах даних CEJSH, EBSCO, ProQuest та ін.

Таким чином використання мобільних технологій у науковій сфері збільшує кількість і якість каналів комунікації. За допомогою мобільних застосунків можна отримати інформацію щодо конференцій, семінарів, лекцій, конгресів, ознайомитися з результатами останніх наукових досліджень у будь-якій галузі науки.

Отже, сьогодні мобільні застосунки виступають як дієвий, перспективний інструмент у соціокультурних комунікаціях. Дослідивши розвиток та використання мобільних застосунків, можна зробити висновок про стрімке поширення їх у різних сферах суспільного життя. Актуальним та затребуваним є використання мобільних застосунків у науковій, освітній та культурній сферах, оскільки доступ та циркуляція інформації за допомогою мобільних пристроїв стає все більш поширеним та популярним явищем з огляду на доступність використання, легкість транспортування, а також можливості перегляду потрібної інформації у реальному часі. Можливість отримувати й поширювати інформацію за допомогою мобільних застосунків збільшує якісний та швидкісний рівень комунікації між учасниками інформаційного обміну. Дослідження

підтверджують, що організації, які впроваджують мобільні технології, підвищують ефективність своєї діяльності та отримують конкурентні переваги.

Література

1. Ринку мобільних додатків прогнозують вражаюче зростання – на 270% до 2020 року [Електронний ресурс] // MediaSapiens. – 2016. – 3.11. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/web/IT_companies/rinku_mobilnih_dodatktiv_prognozuyut_vrazhayuche_zrostannya_na_270_do_2020_roku/. – Назва з екрана.

2. Даник Ю. Мобільні соціальні інтернет-сервіси як один із різновидів масової комунікації на сучасному етапі [Електронний ресурс] / Ю. Даник, Р. Гришук, О. Самчишин // Ukrainian Scientific Journal of Information Security. – 2015. – Т. 21. – Вип. 1, С. 16–20. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21_COM=2&I21_DBN=UJRN&P21_DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/bezin_2015_21_1_4.pdf. – Назва з екрана.

3. Карпань О. Перспективи мобільних додатків для ЗМІ [Електронний ресурс] / О. Карпань // Наукові дослідження українського медійного контенту: соціальний вимір. – Київ : Ін-т журналістики КНУ ім. Т. Шевченка. – № 4. – 2015. – 92 с. – Режим доступу: http://www.journ.univ.kiev.ua/ndumk/images/pdf/4_2015/ndumk_4_2015_o_karpan.pdf. – Назва з екрана.

4. Майкл А. Мобільний маркетинг. Создание конкурентного преимущества с помощью беспроводных технологий / А. Майкл, Б. Солтер. – Москва : Группа ИДТ, 2007. – 400 с.

5. Бугаев Л. Мобільний маркетинг: Как зарядить свой бизнес в мобильном мире / Леонид Бугаев. – Москва : Альпина Паблишер, 2012. – 214 с.

6. Федорак Я. Мобільний маркетинг – нові тенденції розвитку інтернет-бізнесу [Електронний ресурс] / Я. Федорак. – 2007. – Режим доступу: <http://blog.management.com.ua/item/250>. – Назва з екрана.

7. Мазуренко В. Розвиток мобільного маркетингу в Україні [Електронний ресурс] / В. Мазуренко, Н. Матвієнко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 4. – Т. II. – Режим доступу: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2011_4_2_24_29.pdf. – Назва з екрана.

8. Ілляшенко Н. С. Розроблення програми просування мобільних технологій на B2B ринку [Електронний ресурс] / Н. С. Ілляшенко,

О. С. Савченко // Ефективна економіка. – 2013. – № 7. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2162>. – Назва з екрана.

9. *Traxler, J.* Defining, Discussing, and Evaluating Mobile Learning: The moving finger writes and having writ... / *J. Traxler* // International Review of Research in Open and Distance Learning. – 2007. – June. Vol. 8, no. 2.

10. *Биков В. Ю.* Мобільний простір і мобільно орієнтоване середовище інтернет-користувача: особливості модельного подання та освітнього застосування [Електронний ресурс] / В. Ю. Биков // Інформаційні технології в освіті. – № 17. – 2013. – С. 9–37. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/itvo_2013_17_3.pdf. – Назва з екрана.

11. *Воротникова І.* Мобільні технології у післядипломній педагогічній освіті [Електронний ресурс] / І. Воротникова. – Режим доступу: <http://elibrary.kubg.edu.ua/12430/1/Vorotnykova%20Mom%20techITNZ42015.pdf>. – Назва з екрана.

12. *Скрипка Г. В.* Використання мобільних додатків для проведення навчальних досліджень під час вивчення предметів природничо-математичного циклу / Г. В. Скрипка // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2015. – № 3. – С. 28–31.

13. *Горбатюк Р.* Мобільне навчання як нова технологія вищої освіти [Електронний ресурс] / Р. Горбатюк, Ю. Тулашвілі // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія: Педагогіка, соціальна робота. Вип. 27. – 2013. – С. 31–34. – Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1815/1/B8.pdf>. – Назва з екрана.

14. *Mohamed Ally, Gil Needham.* M-libraries: Libraries on the Move to Provide Virtual Access. London, UK : Facet Publishing. 2008. 287 p.

15. *Волохин О. М.* Мобильные технологии современной библиотеки: новый сервис, практический опыт, перспективы / О. М. Волохин // Науч. и техн. б-ки. – 2006. – № 1; *Скрипка Г. В.* Використання мобільних додатків для проведення навчальних досліджень під час вивчення предметів природничо-математичного циклу / Г. В. Скрипка // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2015. – № 3.

16. *Терещенко І. Ю.* Використання мобільних технологій в інформаційноаналітичній діяльності бібліотек / І. Ю. Терещенко // Бібліотека. Наука. Комунікація : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 6–8 жовт. 2015 р.) : у 2 ч. – Київ, 2015. Ч. 1. – 356 с.

17. *Самуйлик Д. А.* Мобильные технологии в библиотеке: бренд или

реальность? / Д. А. Самуйлик // Библиотека как феномен культуры : материалы Междунар. конгресса (Минск, 23–24 окт. 2013 г.). – Минск, 2013. – С. 284–289.

18. *Тлюстен В. Ш.* Применение мобильных сервисов в системе библиотечно-библиографического обслуживания пользователей вузовских библиотек / В. Ш. Тлюстен, Ф. К. Тлюстен // Вестник Адыгейского гос. ун-та. Серия 4: Естественно-математические и технические науки. – 2010. – № 2. – С. 294–301.

19. *Редькина Н. С.* «Библиотека в облаках», или Возможности использования перспективных информационных технологий / Н. Редькина // Науч. и техн. б-ки. – 2011. – № 8. – С. 44–54.

20. По итогам 2015 года GooglePlay вдвое обошел AppStore по количеству загрузок, но значительно уступил в доходах [Электронный ресурс] // ІТС.ua : веб-сайт. – 2016. – 21.01. – Режим доступа: <http://its.ua/news/po-itogam-2015-goda-google-play-vdvoe-oboshel-app-store-po-kolichestvu-zagruzok-no-znachitelno-ustupil-v-dohodah/>. – Загл. с экрана.

21. Европейские мобильные приложения, которые легко делают жизнь лучше [Электронный ресурс] // Теплица социальных технологий : веб-сайт. – 2014. – 14.04. – Режим доступа: <https://te-st.ru/2014/04/14/apps-for-europe/>. – Загл. с экрана.

22. Google Play [Электронный ресурс] : веб-сайт. – Режим доступа: <https://play.google.com/store/apps/details?id=si.semantika.museums.global>. – Назва з екрана.

23. Google Play [Электронный ресурс] : веб-сайт. – Режим доступа: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.moiseum.muzeabezbarier>. – Назва з екрана.

24. Звук на дотик. Українець створив додаток, що перетворює музику для тих, хто не чує [Електронний ресурс] // Українська правда : веб-сайт. – 2016. – 20. 12. – Режим доступа: <https://life.pravda.com.ua/society/2016/12/20/221753/>. – Назва з екрана.

25. Google Play [Электронный ресурс] : веб-сайт. – Режим доступа: <https://play.google.com/store/apps/details?id=vspringboard.dynamemed.activity>. – Назва з екрана.

References

1. Rynku mobilnykh dodatktiv prohozuyut vrazhayuche zrostannya – na 270% do 2020 roku [Mobile applications market forecast impressive growth – 270% by 2020]. *osvita.mediasapiens.ua*. Retrieved from http://osvita.mediasapiens.ua/web/IT_companies/rinku_mobilnykh_dodatktiv_prohozuyut_vrazhayuche_zrostannya_na_270_do_2020_roku/ [in Ukrainian].
2. Danik, Yu., Hryshchuk, R., Samchyshyn, O. (2015). Mobilni sotsialni internet-servisy iak odyń iz riznovydiv masovoi komunikatsii na suchasnomu etapi [Mobilesocial Internet services as the modern masscommunication]. Retrieved from http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21_COM=2&I21_DBN=UJRN&P21_DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/bezin_2015_21_1_4.pdf [in Ukrainian].
3. Karpan, O. (2015). Perspektyvy mobilnykh dodatktiv dlya ZMI [Prospects for mobile applications for media]. *Naukovi doslidzhennia ukrain-skoho mediynoho kontentu: sotsialnyi vymir – Scientific Research Ukrainian Media Content: Social Dimension*, no. 4, p. 92. – Retrieved from http://www.journ.univ.kiev.ua/ndumk/images/pdf/4_2015/ndumk_4_2015_o_karpan.pdf [in Ukrainian].
4. Maykl, A. Solter, B. (2007). Mobilnyi marketing. Sozdanie konkurentnogo preimuschestva s pomoschyu besprovodnyih tehnologiy [Mobile marketing. Creating a Competitive Advantage Using Wireless Technologies]. Moscow : Gruppya IDT [in Russian].
5. Bugaev, L. (2012). Mobilnyi marketing: Kak zaryadit svoi biznes v mobilnom mire [Mobile Marketing: How to Charge Your Business in the Mobile World]. Moscow : Alpina Publisher [in Russian].
6. Fedorak, Ya. (2007). Mobilnyi marketynh – novi tendentsii rozvytku internet-biznesu [Mobile Marketing – new trends of Internet business]. Retrieved from <http://blog.management.com.ua/item/250> [in Ukrainian].
7. Mazurenko, V., Matviyenko N. (2011). Rozvytok mobilnogo marketynhu v Ukraini [Development of mobile marketing in Ukraine]. *Marketynh i menedzhment innovatsii – Marketing and Management Innovation*, no. 4, Vol II. Retrieved from http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2011_4_2_24_29.pdf [in Ukrainian].
8. Illiashenko, N. S., Savchenko, O. S. (2013). Rozroblennia prohramy prosuvannia mobilnykh tekhnolohii na B2 B rynku [Developping programs

to promote mobile technology in the B2 B market]. *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, no. 7. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_7_9 [in Ukrainian].

9. Traxler, J. (2007). Defining, Discussing, and Evaluating Mobile Learning : The moving finger writes and having writ... *International Review of Research in Open and Distance Learning*. June. Vol. 8, no. 2.

10. Bykov, V. Yu. (2013). Mobilnyi prostir i mobilno oriientovane sere dovshche internet-korystuvacha: osoblyvosti modelnoho podannia ta osvithoho zastosuvannia [Mobile space and environment-oriented mobile Internet users, features model presentation and educational use]. *Informatsiini tekhnologii v osviti – Information Technologies in Education*, no 17, pp. 9–37. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/j-pdf/itvo_2013_17_3.pdf [in Ukrainian].

11. Vorotnykova, I. (2015). Mobilni tekhnologii u pislidyplomnii pedahohichnii osviti [Mobile technology in Postgraduate Education]. Retrieved from [http://elibrary.kubg.edu.ua/12430/1/Vorotnykova%20 Mom%20 techIITNZ42015.pdf](http://elibrary.kubg.edu.ua/12430/1/Vorotnykova%20Mom%20techIITNZ42015.pdf) [in Ukrainian].

12. Skrypka, H. (2015). Vykorystannia mobilnykh dodatkov dlia provedennia navchalnykh doslidzhen pid chas vyvchennia predmetiv pryrodnycho-matematychnoho tsyклу [The use of mobile applications for educational research in the study subjects cycle natural-mathematical]. *Kompiuter u shkoli ta simi – Computer in School and Family*, no. 3, pp. 28–31 [in Ukrainian].

13. Horbatiuk, R., Tulashvili Yu. (2013). Mobilne navchannia yak nova tekhnolohiia vyshchoi osvity [Mobile learning a new technology higher education]. *Naukovi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii «Pedahohika, sotsialna robota» – Scientific Bulletin of the Uzhgorod National Ouniversity. Series: «Pedagogy, Social Work»*, Vol. 27, pp. 31–34. Retrieved from <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/1815/1/B8.pdf> [in Ukrainian].

14. Mohamed Ally, Gil Needham (2008). M-libraries: Libraries on the Move to Provide Virtual Access. London, UK : Facet Publishing. 287 p.

15. Volohin O. M. (2006). Mobilnyie tekhnologii sovremennoi biblioteki: novyi servis, prakticheskii opyt, perspektivy [Mobile technology modern library : a new service, experience, perspectives]. *Nauchnye i tekhnicheskie biblioteki – Scientific and Technical Libraries*, no.1, pp. 79–87 [in Russian].

16. Tereshchenko, I. Yu. (2015). Vykorystannia mobilnykh tekhnologii v informatsiinoanalitichnii diialnosti bibliotek [The use of mobile techno-

logies in the information and analytical Libraries]. Proceedings from The Library. Science. Communication : *Mizhnarodna naukova konferentsiia* (Kyiv, 6–8 zhovt. 2015 r.) – *Intenational Scientific Conference* (part 1, pp. 317–320). Kyiv [in Ukrainian].

17. Samuilik, D. A. Mobilnye tehnologii v biblioteke: brend ili realnost? [Mobile technology in the library : the brand or Reality?]. Proceedings from *The library as a phenomenon of culture : Mezhdunar. Kongress* (Minsk, 23–24 okt. 2013 g.) – *International Congress* (pp. 284–289). Minsk [in Russian].

18. Tlyusten, V. Sh., Tlyusten, F. K. (2010). Primenenie mobilnykh servisov v sisteme bibliotечно-bibliograficheskogo obsluzhivaniia polzovatelei vuzovskikh bibliotek [The use of mobile services in the system of library and bibliographic service of university library users]. *Vestnik Adygeyskogo gosudarstvennogo universiteta. Seriya 4: Estestvenno-matematicheskie i tehniccheskie nauki – Bulletin of Adyghe State University. Series 4: Natural and Mathematical and Technical Sciences*, no 2, pp. 294–301 [in Russian].

19. Redkina, N. S. (2011). «Biblioteka v oblakah», ili Vozmozhnosti ispolzovaniia perspektivnykh informatsionnykh tehnologii [«The library in the clouds», or the possibility of the use of advanced information technologies]. *Nauchnye i tehniccheskie biblioteki – Scientific and Technical Libraries*, no 8, pp. 44–54 [in Russian].

20. Po itogam 2015 goda GooglePlay vdvoe oboshel AppStore po kolichestvu zagruzok, noznachitelnoustupil v dohodah [At the end of 2015, GooglePlay twice bypassed the AppStore in terms of the number of downloads, a significant step in revenue]. *itc.ua*. Retrieved from <http://itc.ua/news/po-itogam-2015-goda-google-play-vdvoe-oboshel-app-store-po-kolichestvu-zagruzok-no-znachitelno-ustupil-v-dohodah/> [in Russian].

21. Evropeyskie mobilnyie prilozheniya, kotoryie legko delayut zhizn luchshe [European mobile applications that easily make life better]. *te-st.ru*. Retrieved from <https://te-st.ru/2014/04/14/apps-for-europe/> [in Russian].

22. Google Play. *play.google.com*. Retrieved from <https://play.google.com/store/apps/details?id=si.semantika.museums.global> [in Ukrainian].

23. Google Play. *play.google.com*. Retrieved from <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.moiseum.muzeabezbarier> [in Ukrainian].

24. Zvuk na dotyk. Ukrayinets stvoryv dodatok, shcho peretvoriuye muzyku dlia tykh, khto ne chue [The sound of the touch. Ukrainian has created

an application that converts music for those who can not hear]. *lifepravda.com.ua*. Retrieved from <https://lifepravda.com.ua/society/2016/12/20/221753/> [in Ukrainian].

25. Google Play. [play.google.com](https://play.google.com/store/apps/details?id=vspringboard.dynamed.activity). Retrieved from <https://play.google.com/store/apps/details?id=vspringboard.dynamed.activity> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 03.05.2017.

Viktoriya Bondarenko,

Cand. Sci. (Social Communications), Senior Research Associate,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

Mobile Applications as a Tool in Sociocultural Communication: Possibilities of Adaptation in the Activities of Scientific Libraries

The article examines individual mobile devices impact on access to information resources. Also the opportunities for expanding services with their help are identified.

The state and development of mobile applications as one of the modern means of communication has been studied. Certain characteristics and specificity of using mobile applications as a promising and effective tool for disseminating and popularizing scientific, educational and socio-cultural information resources are analyzed.

Attention is given to the cooperation between organizations of the socio-cultural sphere in the process of creating mobile applications to meet users' information needs, attracting potential users and increasing the level of communication. The article gives valuable information about using of mobile technologies for ensuring the socio-cultural needs of citizens with special need by examples. The mobile applications that help popularize the national and world historical and cultural heritage has been studied. Interest in the use of mobile applications as an instrument of scientific communication was noted.

Keywords: library, mobile applications, innovative mobile technology, internet, Ukraine.

Викторія Бондаренко,

канд. наук по соц. комунікаціям, ст. науч. сотр.,
Национальная библиотека Украины имени В. И. Вернадского

Мобильные приложения как инструмент в социокультурной коммуникации: возможности адаптации в деятельности научных библиотек

В статье рассмотрено влияние индивидуальных мобильных устройств на обслуживание информационными ресурсами, определены возможности

расширения услуг с их помощью. Проанализированы особенности и специфика использования мобильных приложений как перспективного и эффективного инструмента распространения и популяризации научных, образовательных и социокультурных информационных ресурсов.

Рассмотрен вопрос кооперации между организациями социокультурной сферы в процессе создания мобильных приложений для удовлетворения информационных потребностей пользователей, привлечения потенциальных пользователей и повышения уровня коммуникации.

Обоснована действенность использования мобильных технологий для обеспечения социокультурных запросов граждан с особыми потребностями. Рассмотрены мобильные приложения, которые способствуют популяризации национального и мирового историко-культурного наследия. Отмечена заинтересованность в использовании мобильных приложений как инструмента научной коммуникации.

Ключевые слова: мобильные приложения, информационные ресурсы, инновационные мобильные технологии, Интернет, коммуникация, социокультурная коммуникация, Украина.